

Съобщение за пресата

Люксембург, 3 юни 2021 г.

ЕС трябва да засили действията си за овладяване на дезинформацията

Дезинформацията се превръща във все по-голям и сериозен проблем в целия ЕС. През 2018 г. ЕС е публикувал План за действие за борба с дезинформацията. Към момента на изготвянето му планът е бил целесъобразен, но непълен. Като цяло той се изпълнява съгласно предвиденото, но все още не може да се справя с възникващи нови заплахи. Това заключение правят одиторите на Европейската сметна палата (ЕСП) в публикувания доклад на тази тема. Одиторите констатираха, че е необходима повече координация на ниво ЕС и че държавите членки трябва да участват по-активно, например в системата за бързо предупреждение. Също така е необходимо да се подобри мониторингът и отчетността на онлайн платформите, а въпросът за дезинформацията да бъде включен в една съгласувана стратегия на ЕС за медийна грамотност, каквато понастоящем липсва.

„Ето защо всеки опит за злонамерено и умишлено подриване или манипулиране на общественото мнение представлява сериозна заплаха за самия ЕС. В същото време борбата с дезинформацията е сериозно предизвикателство – ЕС не трябва да допуска нарушаване на своите фундаментални ценности, като например свободата на мнение и изразяване, когато се противопоставя на дезинформацията“, заяви Баудилио Томе Мугуруса, членът на Европейската сметна палата, отговарящ за доклада. *„Към момента на изготвянето му Планът за действие на ЕС за борба с дезинформацията е бил целесъобразен, но все още е непълен. Препоръчваме да се засилят ответните действия на ЕС към дезинформацията и да се подобри тяхната координация.*

Планът за действие на ЕС за борба с дезинформацията е довел до положителни промени, но не е изпълнил всички свои обещания, твърдят одиторите. Планът включва подходящи мерки – например разобличаването и намаляването на видимостта на информация със заблуждаващо съдържание – но не е бил актуализиран или преразглеждан от 2018 г. насам, въпреки че тактиката, участниците и технологията на дезинформацията непрекъснато се променят. През декември 2020 г. Комисията публикува План за действие за европейската демокрация, в който са предвидени действия срещу дезинформацията, без да се прецизира по какъв начин този план има отношение към Плана за действие на ЕС за борба с дезинформацията от 2018 г.

Настоящото съобщение за пресата има за цел да представи основните послания на публикувания специален доклад на Европейската сметна палата. [Пълният текст на доклада е публикуван на www.esa.europa.eu](http://www.esa.europa.eu)

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Одиторите предупреждават, че преследването на сходни цели чрез различни инициативи усложнява координацията и увеличава риска от неефективност.

Планът за действие на ЕС за борба с дезинформацията не включва също така цялостни механизми, които да гарантират, че ЕС отвърща координирано, ефективно и пропорционално на вида и мащаба на заплахите. Една от стратегическите мерки на плана за действие на ЕС е създаването на система за бързо предупреждение, която да координира отговорите и съвместните действия между държавите членки, институциите на ЕС и други организации, като например НАТО и Г-7. Одиторите констатираха, че тази система е улеснила споделянето на информация, но към момента на одита не беше координирала общо дефиниране и реакция, както е било предвидено първоначално. Държавите членки не я използват в пълния ѝ капацитет.

Одиторите провериха дейността на Отдела за стратегическа комуникация на Европейската служба за външна дейност (ЕСВД) и на неговите три оперативни групи – за стратегическа комуникация с Източното съседство, със Западните Балкани и с Южното съседство. Те установиха, че тези групи са подобрили капацитета на ЕС за прогнозиране и ответни действия спрямо дезинформацията в съседните държави. Въпреки това те считат, че правомощията и ресурсите на оперативните групи следва да бъдат преразгледани в светлината на появяващите се нови заплахи. Базата данни EUvsDisinfo, която е основният продукт на оперативната група за комуникация с Източното съседство, е допринесла за засилване на осведомеността относно дезинформацията, идваща от Русия. Все пак одиторите повдигат някои въпроси относно независимостта и крайната цел на тази база данни, тъй като може да се приеме, че тя представлява официалната позиция на ЕС.

Планът за действие на ЕС е насочен също и към частния сектор и гражданското общество в съвместната борба срещу дезинформацията. Европейската комисия е изготвила Кодекс за поведение, съдържащ доброволни мерки, чрез които да се ангажират онлайн платформите. Например по време на първите етапи на пандемията, породена от COVID-19, Кодексът за поведение е накарал платформите да отдават по-голямо значение на информацията от авторитетни източници. Това представлява новаторски подход. Одиторите констатираха обаче, че кодексът не е успял да накара онлайн платформите да бъдат отговорни за действията си и да играят по-значима роля за активното противопоставяне на дезинформацията. Целта да се повиши осведомеността и да се подобри социалната устойчивост също не е била постигната, посочват одиторите. В доклада се откроява и липсата на стратегия за медийна грамотност, която да включва борбата с дезинформацията, както и фрагментираността на политиката и на действията за повишаване на капацитета на гражданите за достъп до медии и комуникации, разбирането им и взаимодействието с тях. Одиторите виждат и риск новосъздадената Европейска обсерватория за цифрови медии да не изпълни своите цели.

Обща информация

Отговорността за борбата с дезинформацията принадлежи основно на държавите членки. Не съществува правна уредба на ЕС в областта на дезинформацията, с изключение на член 11 от Хартата на основните права, отнасящ се до свободата на изразяване на мнение и свободата на информация, както и на поредица от инициативи на политиката.

Специален доклад № 9/2021 „Дезинформация, която засяга ЕС – въпреки предприетите действия, тя все още не е овладяна“ е публикуван на уебсайта на ЕСП (eca.europa.eu) на 23 езика.

Контакт с пресслужбата

Пресслужба на ЕСП: press@eca.europa.eu

Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu - Тел: (+352) 691 553 547

Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu - Тел.: (+352) 691 551 502